

FII AI ORAȘULUI DOROHOI, COMBATANȚI ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, ÎN SPITALELE DE CAMPANIE CONDUSE DE DR. IACOB IACOBVICI*

IONEL BEJENARU**

Medic de mare reputație, Dr. Iacob Iacobovici (1879 –1959) s-a născut la 18 noiembrie 1879 la Costești – Botoșani. Până a ajunge și a fi considerat întemeietorul școlii românești de chirurgie din Transilvania., Prof. Dr. Iacob Iacobovici a debutat și s-a afirmat în chirurgia de război, înscriindu-și numele ca un blazon de marcă și ca șef al Misiunii sanitare române de la Stara-Zagora, din Bulgaria, atunci când (1912) țara vecină era antrenată în război cu Turcia, întru apărarea statutului său de stat independent. Aici, în Bulgaria, actele sale au stat sub semnul tratării răniților și a sprijinirii combaterii epidemiilor de către populația civilă¹. Le-a redat în lucrarea „*Misiunea Sanitară Română la Stara-Zagora*” („Atelierele grafice Socec et. Co.”, Societate Anonimă, București, 1913)².

Marele ideal al Reîntregirii României îl animă profund, încredințându-i-se conducerea unei salbe de spitale militare – Almaș Mezo, Tulgheș, Ditro, Târgu Ocna, Spitalul 7 Bacău al Armatei a II-a Române, după cum consfințește Jurnalul spitalelor de campanie pe care l-a ținut și în care a consemnat, cu rigoare, pe 17 coloane de observație, o bogăție de informații cu privire la militarii români care, date fiind vitregiile războiului, au fost nevoiți să le treacă pragul³.

Sunt menționate numele a 7 858 persoane, din care 44 ofițeri și plutonieri T.R. și, în plus, între ele, bucurându-se de tratament, și militari din rândul inamicului, prizonieri de război, Dr. Iacob Iacobovici înscriindu-se, în acest sens, cu contribuții de pionierat, având în vedere că atunci nu era încă adoptată o lege în această privință, act rezolvat ulterior de către Societatea Națiunilor.

Din orașul Dorohoi i-au fost pacienți-combatanți, răniți pe front sau suferind de

* Articol inedit.

** Muzeograf la Muzeul Județean Botoșani.

¹ I. Chiricuță, *Prof. Dr. Iacob Iacobovici întemeietorul școlii românești chirurgie din Transilvania*, Editura medicală, București, 1979, p. 110.

² *Ibidem*, p. 161.

³ Iacob Iacobovici, *Jurnalul spitalelor de campanie 1916-1917* (în manuscris).

diverse epidemii, un număr de 25 persoane. Cum, de altfel, i-au fost mii bune de la nivelul județelor Botoșani și Dorohoi, precum și ai întregii țări.

Faptele, încărcate de muncă fără preget, devoțiune, umanism îi sunt răsplătite cu Ordinul Steaua României, cu Medalia de onoare pentru combaterea epidemiilor, conferită de președintele Franței R. Poincaré (1917) și Legiunea de Onoare, conferită de un alt președinte al Franței, Gustave Doumergue (1924), la propunerea Gen. Berthelot.

Cum România avea să fie din nou în focul luptelor și în Al Doilea Război Mondial, Prof. Dr. și Colonel Iacob Iacobovici primește comanda Spitalului Brâncovenesc din Capitală, achitându-se exemplar de înalta misiune și consemnând în același jurnal deschis în Primul Război Mondial, din care am extras combatanții originari din orașul Dorohoi, de data aceasta la finele lui, numele altor ofițeri și ostași cărora le-a acordat asistență medicală, totalul răniților și bolnavilor fiind 3 333, din care 257 ofițeri.

„Dicționarul Botoșănenilor” îl așează la loc de frunte între personalitățile locurilor, dedicându-i o convenită fișă a vieții, faptei și operei⁴, întru cinstire și perenitate.

Des fils du ville Dorohoi, combattants dans Le Première Guerre Mondiale, dans les hôpitals de campagne de sous direction Dr. Iacob Iacobovici (résumé)

L'article souligne l'activité du médecin Dr. Iacob Iacobovici (1879-1959), hôpitals de campagne (1916-1918) ainsi que la situation aux fils de la ville Dorohoi, qui ont été hospitalisés.

Profesorul I. Iacobovici la 50 de ani

⁴ Ionel Bcjanaru, *Dicționarul Botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pp. 133-134.

1 Nr. crt.	2 Nr. 2 curent din registru	3 Anul	4 Data		5 Numele	6 Contingent	7 Gradul	8 Corpul	9 Județul Comuna	10 Părinții	11 Diagnoza	12 Nr. zilelor de tratament	13 Data ieșirii			14 Vindecat	15 Evacuat	16 Mort	17 Loc. unde s-a trimis
			Luna	Ziua															
1	32	1916	Sept.	2	Mândru Anton	1915	Sublt.	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Gheorghe Elena	Dezinterie (ulcer veneric)	4	1916	Sept.	5				
2	125	1916	Sept.	8	Gheorghiu Petru	1901	Cpt.	Rgt. 69 Inf.	Dorohoi Dorohoi	?	Pl. set. gl. partea anter. cot. stg. Fractura umerul.	3	1916	Sept.	11				Hangu
3	131	1916	Sept.	9	Foca Constantin	1901	Sublt.	Rgt. 77 Inf.	Dorohoi Dorohoi	?	Plagă perf. glonț a gambei drp. cu fractură a oaselor. Seton superf. a coapsei stângi	5	1916	Sept.	14				Hangu pt. zonă
4	141	1916	Sept.	11	Iancu Meier sin Nachman	1907	Soldat	Rgt. 69 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Nachman Ripea	Ulcer al corneei drepte	1	1916	Sept.	11				Hangu
5	185	1916	Sept.	15	Vezeteu Constantin	1906	Plot. M.	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Gheorghe Anica +	Ulcer veneric simplu; adenită ing. dublă conser.	10	1916	Sept.	25				București spc. T. Ionescu
6	202	1916	Sept.	16	Croitoru M. Volf	1903	soldat	Rgt. 69 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Șmil + Haia	Furuncul antracoid	4	1916	Sept.	20				
7	359	1916	Sept.	20	Ciobotaru Șulăm	1913	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ancel+ Cate	Pl. perf. reg. poplitee lez. vaselor. Pl. tangenț. gambei	2	1916	Sept.	22				Tren sanitar Dorohoi
8	657	1916	Sept.	24	Ilasievici N. Ioan	—	Locoten.	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Neculai Valeria	Pl. perf. gl. mâinii drepte	1	1916	Sept.	25				Corp Hangu
9	1203	1916	Sept.	27	Iacob Toader	1912	Caporal	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Gheor-ghe + Pachița	Pl. tangent. reg. palpamienă stg.	1	1916	Sept.	28				
10	1288	1916	Sept.	24	Rusu Ștefan	1914	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Vasile+ Ileana+	Pl. perf. reg. scapulo dreaptă; Pl. perf. gl. laba picior dr.	1	1916	Sept.	25				
11	1386	1916	Sept.	24	Cărnășteanu Leon	1916	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Dănilă Saniela (?)	Pl. perf. gl. artic. tibio-calcaneană stg.	2	1916	Sept.	28				
12	1909	1916	oct.	23	Iancovici Iancu	1912	Soldat	Rgt. 12 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ioina Reiza	Diabet	2	1916	oct.	25				Bacău
13	2088	1916	oct.	30	Ușerovici Marcu	1916	Soldat	Rgt. 12 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Haim Sura	Pl. set. gl. reg. infer. brațului drept	1	1916	Nov.	31				
14	2683	1916	Nov.	14	Litera Constantin	1908	Soldat	Rgt. 12 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Carol + Maria	Șancăr sifilitic	1	1916	Nov.	16				
15	2821	1916	Nov.	18	Bercovici Bercu	1916	Soldat	Rgt. 13 Inf.	Dorohoi Dorohoi	?	Pl. penetr. sfâr. ob. a obrazului drept.	1	1916	Nov.	19				
16	2827	1916	Nov.	18	Cutăr Oișie	1912	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Dănilă Ghitca	Pl. multiple șrap. mâinii și antebraț st. fractură	1	1916	Nov.	19				
17	2857	1916	Nov.	19	Croitoru Herșcu	1914	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ruhla	Pl. multiple șrap. reg. torac p. poster. și gambei st.	1	1916	Nov.	19				
18	2869	1916	Nov.	19	Șmil Ițic Șmil	1914	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ițic Feiga	Pl. penetr. gl. reg. temporo-parietală dreaptă	10	1916	Nov.	29				
19	2874	1916	Nov.	19	Ciobotaru M. Leib	1915	soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Moise Feiga +	Pl. gl. reg. toracică stângă	1	1916	Nov.	20				
20	2941	1916	Nov.	20	Croitoru Avram	1914	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ștrul Mina	Pl. penetr. abdominală gl.	2	1916	Nov.	22	ora 1 n.			
21	3131	1916	Dec.	12	Rotariu Vasile	1911	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ion + Catinca	Pl. multiple prin sfărnat. obuz.	5	1916	Dec.	17				
22	4815	1917	Apr.	25	Scorțaru Șloim	1904	Soldat	Rgt. 19 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ițic + Ghita	Congel. picior drept	10	1917	Mai	5				Piatra
23	5081	1917	Mai	20	Ciobotaru Iancu	1913	Soldat	C. 4 Subșt.	Dorohoi Dorohoi	Zeida Ruhla	Ulcer gamb. st. traumatic. Adenită ing. stg.	54	1917	Iulie 13	13				
24	6878	1917	Aug.	27	Iacob Costache	1915	Caporal	Rgt. 24 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Petru Ecaterina	Plagă tangent. sf. ob. reg. internă a genunc. stg.	26	1917	Sept	24				
25	7487	1918	Ian.	26	Pomârleanu Leon	1912	Soldat	Rgt. 29 Inf.	Dorohoi Dorohoi	Ion Ecaterina	Hernie ing. stg.	24	1918	febr	19				Centr. Instr. 2

MISIUNEA SANITARĂ ROMÂNĂ

LA
STARA-ZAGORA (Bulgaria)

DE
DOCTOR IACOBOVICI

CHIRURGIE - ȘEFIA MISIUNII

Dr. N. OANCEA și Dr. D. PETRESCU
CHIRURGI

D-rand MIHALOVICI
INTERN

URSIANU
FARMACIST

D. CĂLINESCU
ȘEF-CHIRURG

— 24 Octombrie — 24 Decembrie, 1917 —

BUCUREȘTI

Ampliaris grație SOCEC & Co. Societate Anonimă

1917

Monografia publicată de I. Iacobovici asupra rezultatelor misiunii sanitare române de la Stara-Zagora, în timpul conflictului armat din 1917

Profesorul I. Iacobovici la absolvirea liceului,
împreună cu părinții și surorile sale